

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

Кафедра філософії та соціології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Філософія»

(назва дисципліни)

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності _014 Середня освіта. Мова і література
(російська, англійська)

Старобільськ – 2021

Назва курсу	Філософія
Веб-сайт для курсу	http://do1.luguniv.edu.ua/ http://do1.luguniv.edu.ua
Викладач	Котеленець Катерина Михайлівна – доцент кафедри філософії та соціології, кандидат соціологічних наук, e-mail: lnu.katemix@gmail.com
Мета й завдання курсу	Мета – дати уявлення про специфіку філософії як важливої форми суспільної свідомості; показати методологічну роль філософського знання в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; ознайомити з історією філософської думки, з досягненнями сучасної філософії. Завдання: формування знань з історії розвитку філософських ідей; засвоєння сучасних онтологічних, гносеологічних, епістемологічних, соціально-філософських та інших світоглядних знань; формування критичного мислення та усвідомлення глобальних проблем сучасності; вдосконалення вмінь формулювати, досліджувати та вирішувати проблеми; розвиток здатностей набувати нових знань та застосовувати їх для інтерпретації актуальних подій; формування ціннісних настанов.
Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування дисципліни)	Курс історії України та всесвітньої історії середньої загальноосвітньої школи.
Тривалість курсу	2 семестри, 5 кредитів, 150 годин

<p>Результати навчання</p>	<p>У здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти після завершення курсу будуть сформовані наступні компетентності:</p> <p>ПРН 5. Знає основи цифрових пристроїв, онлайн- сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.</p> <p>ПРУ 4. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури; розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератур для формування духовного світу учнів.</p> <p>ПРУ 9. Уміє моделювати навчальні ситуації, формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію; застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії; розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.</p> <p>Автономія і відповідальність.</p> <p>ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.</p> <p>ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.</p>
-----------------------------------	--

	<p>Загальні компетентності, які формуються у процесі вивчення дисципліни:</p> <p>ІК. 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.</p> <p>ЗК. 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).</p> <p>ЗК 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 7. Здатність цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.</p> <p>ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
Методи навчання	<p>Наочні (візуально-відтворювальні, демонстраційно-репродуктивні, проблемно-презентаційні).</p> <p>Практичні (самостійна робота за конкретним завданням викладача, самостійні спостереження, узагальнення власного життєвого досвіду).</p> <p>Логічно-розвивальні (проблемні).</p> <p>Інтерактивні («мозковий штурм», коучинг, порт-фоліо).</p> <p>Комунікативно-стимулюючі (лекція-співбесіда).</p> <p>Традиційні (опрацювання першоджерел, вербально-відтворювальні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні).</p>
Тижневий розклад	По 6 години на тиждень

Теми	1) Філософія і світогляд. Специфіка, проблематика і структура філософського знання. 2) Філософія Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю: основні світоглядні ідеї. 3) Антична філософія. 4) Філософія Середньовіччя і Відродження. 5) Західноєвропейська філософія Нового часу XVII-XVIII ст. Філософія Просвітництва. 6) Німецька класична філософія. 7) Західноєвропейська філософія XIX ст. 8) Західноєвропейська філософія XX ст. Головні проблеми й тенденції сучасної філософії. 9) Вітчизняна філософія: особливості та етапи розвитку. 10) Філософська проблема буття. Матерія, рух, простір і час. 11) Свідомість: проблема виникнення і сутність.
	12) Філософські проблеми розвитку. 13) Проблема пізнання в філософії. 14) Специфіка наукового пізнання світу. 15) Філософські проблеми техніки. 16) Людина як предмет філософії. Особистість і суспільство. 17) Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку людства
Орієнтація (на кого розрахований курс)	Курс розрахований на здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»

Зміст дисципліни.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль											
1.1.	Філософія і світогляд. Специфіка, проблематика і структура філософського знання	5	2			3					
1.2.	Філософія Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю: основні світоглядні ідеї	9	2	2		5					
1.3.	Антична філософія	10	2	2		6					
1.4.	Філософія Середньовіччя і Відродження	10	2	2		6					
1.5.	Західноєвропейська філософія Нового часу XVII-XVIII ст.	8	2	1		5					
1.6.	Філософія Просвітництва	5		1		4					
1.7.	Німецька класична філософія	8	2	1		5					
1.8.	Західноєвропейська філософія XIX ст.	8	2	1		5					

1.9	Західноєвропейська філософія XX ст. Головні проблеми й тенденції сучасної філософії	10	2	2		6					
1.10	Вітчизняна філософія: особливості та етапи розвитку	9	2	2		5					
Другий модуль											
2.1.	Філософська проблема буття. Матерія, рух, простір і час	9	2	2		5					
2.2.	Свідомість: проблема виникнення і сутність	9	2	2		5					
2.3.	Філософські проблеми розвитку	6	2			4					
2.4.	Проблема пізнання в філософії	11	2	4		5					
2.5.	Специфіка наукового пізнання світу	8	2	1		5					
2.6	Філософські проблеми техніки	7	2	1		4					
2.7	Людина як предмет філософії. Особистість і суспільство	9	2	2		5					
2.8	Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку людства	9		2		7					
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	150	32	28		90					
Як навчатися?											
1) Прослуховування лекцій 2) Виконання семінарських завдань 3) Виконання двох модульних контрольних робіт											

<p>Навчальні матеріали</p>	<p style="text-align: center;">Базові</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Введение в философию: Учебник для вузов / Под. ред. А.Т. Фролова. В 2-х ч. М., 2003. 2. История философии: учебник для высших учебных заведений. – Ростов-на-Дону, 2004. 3. Історія філософії в Україні. К., 1987. – Т. 1. 4. Історія філософії України. Підручник. К., 1994. 5. Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993. 6. Канке В. А. Философия. Исторический и систематический курс: Учебник для вузов. Изд. 2-е. – М., 1997. 7. Касьян В. І. Філософія: Навчальний посібник / В. І. Касьян. – К., 2004. 8. Кремень В. Г., Ільїн В. В. Філософія: Логос, Софія, Розум: Підр. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2006. 9. Петрушенко В.Л. Філософія: Навчальний посібник. – Л., 2006. 10. Розвиток філософської думки в Україні. – К., 1994. 11. Скирбек Г., Гилье Н. История философии / Пер. с англ. – М., 2001. 12. Сухина В. Ф., Кислюк К. В. Практикум по философии: Учеб. пособие для студентов вузов / М-во образования и науки Украины; Народ. укр. академия; – 2-е изд., перераб. и доп. – Харьков: Фолио, 2001. 13. Философия. Учебник. Под общей редакцией Г.В. Андрейченко, В.Д. Грачева. Ставрополь: Изд-во СГУ, 2001. 14. Філософія: Курс лекцій / І.В. Бичко та ін. – К., 1993. 15. Філософія: Навчальний посібник / За ред. І. Ф. Надольного. – К., 2002. 16. Філософія : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. П. Щерба, В. К. Щедрін, О. А. Заглада; За заг. ред. С. П. Щерби.— К. : МАУП, 2004. 17. Філософія: Підручник / Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковский В. Г. – К., 2001. 18. Філософія: Світ людини. Курс лекцій: Навч. посібник / В. Г. Табачковський, М. О. Булатов, Н. В. Хамітов – К., 2004. 19. Філософія: Відповіді на питання екзаменаційних білетів / В. І. Касьян – К., 2006. 20. Хрестоматия по философии: Учеб. пособие для высших
-----------------------------------	---

учебных заведений. – Ростов-на-Дону, 1999.

21. Шкепу М.О. Філософія: Навчальний посібник / М.О. Шкепу. – К., 2010.

Допоміжні

1. 1. Асмус В. Ф. Античная философия. – М., 1998.
2. Богомолов А. С. Античная философия. – М., 1976.
3. Бойченко І. В. Філософія історії. Навчальний посібник. – К., 2000.
4. Бэкон Ф. Новый органон // Соч. в 2-х т. – М., 1978. – Т. 2.
5. Горфункель А. Х. Философия эпохи Возрождения. – М., 1980.
6. Грушевський М. На порозі нової України. – К., 1991.
7. Декарт Р. Рассуждения о методе // Избранные произведения в 2-х т. М., 1989. Т.1. С.250-296.
8. Драгоманов М. Вибране. – К., 1991.
9. Драч І. Ф., Кримський С. Б., Попович М. В. Григорій Сковорода. К., 1984.
10. Іваньо І. В. Філософія і стиль мислення Г. Сковороди. К., 1983.
11. Зарубіжна філософія ХХ століття. – К., 1993.
12. Зотов А. Ф., Мельвиль Ю. К. Западная философия XX века: Учеб. пособие. – М., 1998.
13. Лебедев С.А. Уровни научного познания // Вопросы философии. – 2010. – № 1. – С. 62-75.
14. Мамчур Е.А. Фундаментальная наука и современные технологии // Вопросы философии. – 2011. – № 3. – С. 80-89
15. Мир философии. Книга для чтения. – Ч. 1,2. – М., 1991.
16. Потебня А. Мысль и язык. – К., 1993.
17. Почапский А. Развитие философской мысли на Украине. Первая половина XIX в. – Киев, 1984.
18. Ойзерман Т. И. Эмпирическое и теоретическое: различие, противоположность, единство // Вопросы философии. – 1985. – № 12. — 1986. – № 2.
19. Осознанное бессознательное // Вопросы философии. - 2000. – № 10. – С. 33 – 36.
20. Оруджев З.М. К вопросу о возникновении человеческого разума // Вопросы философии. – 2009. – № 12. – С. 68-79
21. Потебня А. Мысль и язык. – К., 1993.
22. Світогляд та духовна культура. – К., 1993.
23. Сковорода Г. С. Повне збір. творів: У 2-х т. – К., 1973.
24. Сковорода Григорій. Дослідження, розвідки, матеріали. К., 1992.
25. Соколов В. В. Европейская философия XV-XVIII вв. М., 1996.
26. Соколов В. В. Средневековая философия. М., 1997.
27. Соціально-філософські ідеї Михайла Драгоманова. – К., 1995.
28. Чижевський Д. Нариси історії філософії України. – К., 1992.
29. Юркевич П. Вибране. – К., 1993.

Інформаційні ресурси

1. Вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури **Чтиво**:
<http://chtyvo.org.ua>

	2. Бібліотека філософського порталу ПлатонаНет : https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/2 .
Необхідне устаткування	Комп'ютер/ноутбук тощо
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Індивідуальне опрацювання матеріалів у ході підготовки до семінарських занять та доповідей для них; Спільне обговорення інформації на лекційних та семінарських заняттях, групове обговорення проблемно орієнтованих питань курсу.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<p>1) Виконання завдань до лекцій: 16 лекцій по 1 балу за кожну = 16 балів;</p> <p>2) Виконання практичних: 14 практичних = 64 бали;</p> <p>3) Написання двох модульних контрольних робіт: по 10 балів кожна = 20 балів.</p> <p>Підсумковим балом є арифметична сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти за всі види робіт з освітнього компонента. Максимальна кількість балів становить 100 балів.</p> <p>Виставлення семестрової оцінки за освітнім компонентом регламентується п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/poloj_organiz_osv_protsov_nov2020.pdf).</p> <p>У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результатів оцінювання відповідно до процедури http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_10_protsov_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf).</p> <p>Перескладання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_2_protsov_zabezp_yakist_osvita.pdf.</p> <p>Проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_3_protsov_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf.</p>
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	Проведення бесіди про неприпустимість плагіату, необхідність дотримання правил цитування тощо; використання програми антиплагіат. У випадку несамостійного виконання роботи та списування – роботи не приймаються.
Feedback курсу	<p>1. Студенти мають можливість звернутись до викладача за консультацією очно, на „Освітньому порталі університету”, електронною поштою або зателефонувати.</p> <p>2. Оцінки за виконані завдання супроводжуються відгуком та поясненнями викладача.</p> <p>3. На підсумковому занятті після оголошення оцінок проводиться обговорення сильних та слабких сторін курсу.</p>